

REGERINGEN

Socialdepartementet

Regeringsbeslut

III:10

2015-01-29

S2011/8805/FS

S2015/594/FS

Socialstyrelsen

106 30 Stockholm

Uppdrag att säkerställa tillgången till pandemivaccin

Regeringens beslut

Regeringen ger i uppdrag till Socialstyrelsen att säkerställa tillgång till vaccinbehandling för hela befolkningen vid en pandemi. Socialstyrelsen ska under uppdraget samråda med Sveriges Kommuner och Landsting, Folkhälsomyndigheten och Läkemedelsverket.

Socialstyrelsen ska ansvara för leverans av vaccin till landstingen i händelse av en pandemi.

Socialstyrelsen ska fortlöpande hålla Regeringskansliet (Socialdepartementet) informerat om uppdraget. En rapport ska lämnas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) när Socialstyrelsen har fattat beslut om en lösning som syftar till att säkerställa tillgången till pandemivaccin. I rapporten ska ingå en bedömning av kostnaderna för att upprätthålla en beredskap samt inköp av vaccin vid en pandemi. Rapporten ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Uppdraget ges med förbehåll för att riksdagen beslutar i enlighet med vad regeringen föreslår avseende utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 2:2 Insatser för vaccinberedskap, anslagspost 1 insatser vaccinberedskap – del till SoS.

Detta beslut ersätter tidigare uppdrag till Socialstyrelsen om pandemi-
garanti (dnr S2011/8805/FS).

Ärendet

Bakgrund

Influensa orsakar årligen återkommande epidemier inom större eller mindre områden och drabbar normalt två till femton procent av befolkningen. Ett annat epidemiologiskt mönster uppkommer då helt nya genetiska varianter av influensavirus börjar spridas globalt, dvs. vid en

pandemi. Pandemier uppstår med oregelbundna intervall, medför en hög sjuklighet och ett ökat antal dödsfall.

Med beaktande av att flera stora influensautbrott uppkom i slutet av 1990-talet och framåt, såsom fågelinfluensan A(H5N1), vidtogs flera åtgärder både nationellt och internationellt i beredskapssyfte för att möta en kommande pandemi.

Utifrån kunskapen om att det under en pandemi skulle kunna råda brist på vaccin fick Socialstyrelsen 2006 i uppdrag att i samråd med Sveriges Kommuner och Landsting och Stockholms läns landsting ingå avtal som gav tillgång till vaccin vid en pandemi. Ansvarsfördelningen skulle spegla de normala ansvarsområdena. Den 1 november 2007 bemyndigades Socialstyrelsen att ingå avtal som garanterade vaccin vid en influensapandemi. Socialstyrelsen och Stockholms läns landsting tecknade avtal med ett läkemedelsföretag som gav Sverige tillgång till två vaccindoser per person för hela befolkningen. Ekonomiskt svarade Socialstyrelsen för den del som avsåg garantiåtagandet och landstingen för vaccinkostnaderna. Avtalet aktiverades den 11 juni 2009 då Världshälsoorganisationen, WHO, klassificerade den nya influensan A (H1N1) som en pandemi. I slutet av 2009 hade Sverige en vaccinationstäckning på 60 procent uppnåtts och cirka sex miljoner vaccindoser förbrukats.

Tillgången till vaccin bör säkerställas i händelse av en influensapandemi.

Statens ansvar för vaccin vid en pandemi

Under våren 2014 har samtal mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting förts om hur tillgången till influensavaccin vid en pandemi ska kunna garanteras och vilket ansvar som åligger respektive part. Hittills har statens ansvar omfattat kostnaden för att genom avtal med en vaccintillverkare upprätthålla en beredskap för leverans av influensavaccin vid en pandemi. Kostnaden för inköp av influensavaccin vid en pandemi har legat på landstingen. Efter att samtalen mellan parterna har avslutats ser regeringen att staten bör ta ett ansvar även för inköpen av vacciner. Landstingen kommer fortsatt att vara ansvariga för utförandet av vaccinationer vid influensapandemier. Det utökade ansvaret kommer att medföra kostnader för staten dels för inköp av vaccin vid en pandemi, dels för den ansvariga myndigheten Socialstyrelsen för att hantera avtal och säkerställandet av leverans av vaccin till landstingen vid en pandemi. Finansiering av åtagandet kommer att ske genom en reglering mellan staten och huvudmännen för hälso- och sjukvården i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen.

Uppdraget omfattar inte att säkerställa tillgången till annat läkemedel eller sjukvårdsmateriel som används av hälso- och sjukvården för att utföra vaccinationer vid en pandemi. Socialstyrelsen ska ansvara för att vaccinet levereras till landstingen i händelse av en pandemi. Formerna för

en sådan leverans bör lösas genom en överenskommelse med landstingen.

Vissa förutsättningar för uppdraget

I budgetpropositionen för 2015 har regeringen lämnat ett förslag om en mer samlad kunskapsstyrning för hälso- och sjukvård och socialtjänst samt en mer renodlad myndighetsstruktur. I detta ingår bland annat att vissa ansvarsområden flyttas mellan olika myndigheter. Detta kommer att beröra Socialstyrelsens och Folkhälsomyndighetens ansvar inom smittskyddsområdet. Socialstyrelsen bör därför även beakta konsekvenserna av detta i hanteringen av uppdraget.

Finansiering

Regeringen har i Socialstyrelsens regleringsbrev för 2015 avsatt 1 500 000 kronor för genomförandet av uppdraget.

På regeringens vägnar

Gabriel Wikström

Anders Klahr

Kopia till

Statsrådsberedningen
Finansdepartementet/BA
Finansdepartementet/KE
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagens socialutskott
Läkemedelsverket
Riksrevisionen
Folkhälsomyndigheten
Sveriges Kommuner och Landsting